

नियमित दिवाणी दावा क.१३८/२०१३ मध्ये नि.५० वरील आदेश
(प्रताप वि. शिवाजी)

प्रस्तुतचा अर्ज वादीने दाखल करून त्याद्वारे त्याद्वारे मौजे लोदगा, ता. औसा, जि. लातूर येथील जमीन गट क्र.२६६ मधील १ हे. व गट क्र.२७२ मधील २ हे. ९३ आर जमिनीच्या तालुका अधिक्षक भुमी अभिलेख यांना न्यायालयीन आयुक्त म्हणून नियुक्त करून त्यांचेमार्फत मोजणी करून हद्दी व बांध खुणा कायम करण्याबाबत विनंती केली आहे.

२. वादीने असे कथन केले आहे की, वादग्रस्त जमिनीचा तो मालक व ताबेदार आहे. त्याने दि.२८/३/२००८ व २८/३/२००८ रोजी वादग्रस्त जमीन खरेदीखताआधारे मुळ मालक चांगुणाबाई डिग्रसे यांच्याकडून खरेदी केली आहे. प्रतिवादी क्र.१ ते ७ यांचा सदर जमिनीशी काहीही संबंध नसताना वादग्रस्त जमिनीमध्ये सामाईक बांध फोडून ते वादीच्या जमिनीवर अतिक्रमण करण्याच्या प्रयत्नात आहेत. वादीने दोन ते तीन वेळेस प्रतिवादींना गावातील प्रतिष्ठित व्यक्तीसमक्ष सामाईक बांध फोडू नये अशी विनंती केली. तसेच तालुका निरीक्षक भुमी अभिलेख, औसा यांच्यामार्फत जमीन मोजून हद्दी खुणा कायम करून घेण्याची देखील विनंती केली. परंतु प्रतिवादींनी त्यास नकार दिला. करीता वादीने तालुका निरीक्षक भुमी अभिलेख, औसा यांची नेमणूक करून अहवाल मागवावा, अशी विनंती सदर अर्जांमध्ये केली आहे.

३. प्रतिवादी क्र.२ ने म्हणणे दाखल करून अर्जातील संपूर्ण विधान खोटे असल्याचे नमूद केले आहे. प्रतिवादीच्या कथनानुसार, वादग्रस्त मिळकती व त्याच्या दर्शविलेल्या चतुःसीमा चुकीच्या आहेत. तसेच प्रतिवादीने ज्या व्यक्तीकडून जमीन खरेदी केली ती ताबा नसताना खोटे खरेदीखत करून घेतलेले आहे. मुळात वादग्रस्त जमिनीची मुळ मालक चांगुणाबाई हिचा वादग्रस्त जमिनीत हिस्सा नव्हता. सदर जमिनीचे प्रतिवादी क्र.१ ने प्लॉट पाडून पुर्वीच विक्री केलेले आहे. गट क्र.१७२ मध्ये मुळात चांगुणाबाई यांना २ हे. ९३ आर जमीन कधीच नव्हती. वादीच्या खरेदीखताची वैधता सिध्द झाल्याशिवाय मोजणी करण्याची मागणी चुकीची आहे. तेव्हा सदरचा अर्ज खर्चासह नामंजूर करावा, अशी विनंती त्यांनी केली आहे.

४. अर्ज, त्यावरील म्हणणे व कागदपत्राचे अवलोकन केले. दोन्ही पक्षांचा युक्तीवाद ऐकला. प्रस्तुतचा दावा वादीने मालकी हक्क जाहिर करून कायमचा ताबा मिळणेकामी दाखल केलेला आहे. वादीच्या विधीज्ञांनी असा युक्तीवाद केला आहे की, वादग्रस्त मिळकती वादीने चांगुणाबाई यांच्याकडून नोंदणीकृत खरेदीखताद्वारे विकत घेतलेले आहे. प्रतिवादी क्र.१ ते ७ बांध फोडून वादीच्या जमिनीत अतिक्रमण करण्याच्या प्रयत्नात आहेत. खरेदीखताप्रमाणे वादीच्या नावे फेरफार झाला त्यास प्रतिवादींनी कुठलीही उजर घेतलेली नाही. वादग्रस्त मिळकतीची न्यायालयीन आयुक्तामार्फत मोजणी केल्यास संपूर्ण वाद संपुष्टात येणार आहे. तेव्हा सदरचा अर्ज मंजूर करावा अशी विनंती त्यांनी केली आहे.

५. याउलट, प्रतिवादीच्या विधीज्ञांनी असा युक्तीवाद केला आहे की, वादग्रस्त जमिनीची मुळ मालक चांगुणाबाई यांच्या नावे जमीन शिल्लक नव्हती. सदर दाव्यात तिला फसवून खरेदीखत केले असल्याबाबत आक्षेप घेतला आहे. तसेच मुळात चांगुणाबाई व इतर व्यक्ती यांच्यामध्ये प्रलंबित असलेल्या वादाचा अंतिम न्यायनिवाडा झालेला नाही. मुळात वादी वादग्रस्त मिळकतीचा मालक व ताबेदार होवू शकत नाही. त्यामुळे आजतागायत ताबा दिलेला नसताना सदरचा अर्ज वादीला दाखल करता येणार नाही. तेव्हा सदरचा अर्ज खर्चासह फेटाळावा, अशी विनंती त्यांनी केली आहे.

६. वादीने सदर दाव्यात त्यांची केस सिध्द करण्याची संपूर्ण जबाबदारी ही वादींची आहे. वादी न्यायालयामार्फत त्याची केस सिध्द करण्यासाठी पुरावा गोळा करू शकत नाही. मुळात सदरचा दावा हा केवळ मालकी हक्क जाहिर करून निरंतर मनाई हुकूम मिळणेकामी वादीने दाखल केलेला आहे. सदर दाव्यात प्रतिवादींनी वादीच्या जमिनीत अतिक्रमण केले व सदरचे अतिक्रमीत जमीन परत मागण्यासंदर्भात कोणतीही दाद मागितलेली नाही. मुळात सर्व प्रतिवादींनी वादग्रस्त मिळकतीवर वादीची मालकी व ताबा अमान्य केला आहे. अशा परिस्थितीत, सदर अर्जान्वये वादी न्यायालयामार्फत हद्दी खुणा कायम करून घेण्याचा प्रयत्न करत असल्याचे दिसत आहे. मुळात वादीने वादग्रस्त मिळकतीवरील त्याची निर्विवाद मालकी व ताबा सिध्द करणे ही वादीची जबाबदारी आहे. त्याकरीता, त्याला अशा स्वरूपाच्या कायदेशीर प्रक्रियेचा अवलंब करता येणार नाही.

७. वादग्रस्त मिळकतींवरील वादीचा ताबा, त्यावरील त्याचे मालकी हक्क तसेच वादग्रस्त मिळकतीचे योग्य वर्णन या सर्व बाबी वादीने स्वतः सिध्द करणे आवश्यक आहे.

८. प्रतिवादींनी वादीचे वादग्रस्त मिळकतींवरील मालकी हक्क अमान्य केले आहे. सदरचा दावा अतिक्रमीत जमिनीचा ताबा परत मिळणेकामी दाखल केलेला नाही. अशा परिस्थितीत, सदरचा अर्ज मंजूर होण्यास पात्र नाही. करीता खालील आदेश पारीत करित आहे.

आदेश

१. अर्ज नामंजूर करण्यात येतो.
२. अर्जाचा खर्च हुकूमनाम्यात समाविष्ट करावा.

(जे.पी.सरपाते)

दिनांक : ०३/१२/२०१६

२रे सह दिवाणी न्यायाधीश क. स्तर, औसा.